

Arkivbild: HINRICH BAESEMANN

i idéernas krig

rens första korta besök i landet, har organisationen aldrig fått återvända till Tibet igen för att missionera.

– Tibetmissionen lever i högönskelig välmåga, mer än 60 år efteråt, burens av trofastheten mot ett kall som i över ett halvt sekel inte kunnat realiseras, heter det på missionens hemsida.

EN DEL AV DE AMERIKANSKA tankesmedjornas kamp mot miljörelsen andas samma närmast religiösa tro på att marknaden kan lösa alla problem, inklusive miljöfrågor.

Men det handlar också om pengar. Eftersom tankesmedjorna finansieras av donationer behövs det frågor som är tillräckligt kontroversiella för att generera nya bidrag. Ett av skälen till att antalet tankesmedjor ökat så snabbt är en tätare koppling mellan näringslivet och tankesmedjorna.

– För näringslivet innebär ett sådant samarbete att förslag i deras eget intresse kan presenteras som förslag från experter. För tankesmedjorna kan samarbetet vara ett tveeggat svärd. Det kan vara en rik källa till finansiellt stöd, men kan också bidra till att sätta deras

trovärdighet som expertinstitutioner på spel, säger Tora Skodvin, en norsk statsvetare som skriver om tankesmedjorna i det senaste numret av tidskriften Internasjonal Politikk.

Miljörelsen har varit snabb att påpeka att Creative Enterprise Institute, CEI, stöds av världens största privata oljebolag, Exxon Mobil. I Sverige är det tankesmedjan Eudoxa, som etablerades 2000, som haft mest kontakt med CEI. Eudoxa har bland annat gett ut en handbok tillsammans med det amerikanska

institutet om EU:s kemikaliedirektiv, en fråga där industrin har starka intressen.

Enligt Exxon Mobils egen redovisning var stödet till CEI på 1,9 miljoner kronor 2005, vilket är ungefär hälften av institutets totala budget. Efter premiären på En obekvämt sanning producerade CEI två reklamnuttar som visades

på amerikansk tv. I den ena hävdades det att isen blivit tjockare, i den andra att koldioxid var nyttigt. En av de forskare som användes som källa, Curt Davis, protesterade kraftigt:

– Tv-reklamen är ett medvetet försök att förvirra och missleda allmänheten i debatten

om den globala uppvärmningen. De använder bara delar av min forskning. De talar inte om hela sanningen, sa han i ett pressmeddelande från universitetet i Missouri-Columbia, där han är chef för Center for Geospatial Intelligence.

MEN NÄR EXXON MOBIL HÅLLS upp som den stora stygga vargen bör man kanske också fundera över vilken roll dataföretaget Apple spelar i Al Gores film. Inte mindre än 13 gånger ser han in i sin tunna laptop, flera gånger glittrar solljuset på den äppleformade logon. Hela filmen är en gigantisk produktplacering för Apples nya presentationsprogram Keynote, som ska konkurrera med Microsofts Power Point.

Med sina utvecklingar om Al Gores privatliv ger den honom också en framtoning som han saknade under den förra presidentkampanjen.

– Jag kommer inte att ställa upp i presidentvalet igen, sa Al Gore för en vecka sedan när han på Jay Lenos tv-show argumenterade för att filmen borde få en Oscar.

– Men jag har inte utslutit det helt, lade han till.

Björn Lindahl
Norge

TANKESMEDJOR RUNT OM I VÄRLDEN

■ Antalet tankesmedjor har ökat snabbt. Från att ha varit en huvudsakligen amerikansk och brittisk företeelse, finns det nu över 300 europeiska tankesmedjor. 115 av de mest marknadsliberala deltar i ett samarbete kallat The Stockholm Network.

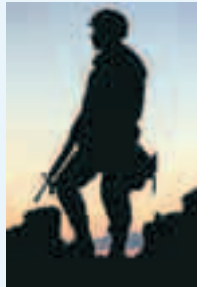
■ Trots namnet ligger Stockholm Network i London. Det marknadsför sig som "ett unikt nätverk som har kapaciteten att leverera lokala budskap och lokalt skraddarsydda budskap över hela EU".

THINK TANKS

■ På engelska kallas tankesmedjorna för think tanks. Det är ett uttryck som användes under det andra världskriget på grupper som planerade stora militära operationer. Det gällde att hålla gruppen samlad på ett säkert ställe.

■ Tankesmedjorna befinner sig mellan forskning och politik. De formulerar politiska ståndpunkter i ett forum där det kan vara högre under taket än i ett parti.

■ En av de mest inflytelserika brittiska tankesmedjorna är The Institute of Economic Affairs, som startades av en före detta pilot i Royal Air Force, Anthony Fisher. Han beskrev institutets roll som "artilleriet som skjuter iväg granaterna, men aldrig var infanteriet som slogs på kort sikt, ansikte mot ansikte med fienden".

RAND CORPORATION

■ Bildades 1946 och är en av de största amerikanska tankesmedjorna med 1 600 anställda. Den har uppdragsforskning för det amerikanska försvaret, men även från andra länder och företag. Carl Bildt blev 2002 medlem av styrelsen som första utlänning.

■ Brookings Institution har rötter tillbaka till 1916 och räknas som en av de äldsta amerikanska tankesmedjorna. Politiskt ligger

den nära demokraterna i amerikansk politik. Den är den tredje mest citerade tankesmedjan av kongressledamöter.

HERITAGE FOUNDATION

■ Den ideologiskt mest profilerade amerikanska tankesmedjan. Den fick sitt genombrott 1980, när Ronald Reagan blev president. Den startades 1973 och sågs till en början som extremt högerinriktad. Dess skrift A Mandate for Change fick emellertid stor betydelse.

■ I en undersökning 2004 sa 80 procent av kongressmedarbetare och journalister att det var en av de tre tankesmedjor som hade störst inflytande.

HUDSON INSTITUTE

■ Bildades av den legendariske Herman Kahn, tillsammans med kollegor från Rand Corporation, 1961. Den hör till de mest framtidsoptimistiska. Den var tidigt en av de tankesmedjor som kritiserade miljörelsen. Efter 11 september 2001 har den koncentrerat sig på Mellanöstern.

TIMBRO

■ I Sverige är Timbro den äldsta tankesmedjan. Den bildades 1978 och dess förre chef Cecilia Chiló Stegö var i två veckor Sveriges kulturminister. Dess inflytande på svensk politik har blivit så stor att flera andra partier har sett sig tvungna att starta egna tankesmedjor. Kristdemokraterna har sitt Civitas, miljöpartiet har Cogito och centerpartiet Helios. I början av sommaren slogs LO:s och socialdemokraternas tankesmedjor ihop till Arbetarrörelsens tankesmedja.

